

TORONTÁL

Szerkesztőség iroda:

Nagy-Beckerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeckerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések
és a lap szétküldésére vonatkozó
felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybeckerek, 1901.

XXX. évfolyam. 247. szám.

Előfizetési táblázat:

Egész évre	—	—	24 kor.
Félévre	—	—	12 »
Negyedévre	—	—	6 »
Egy órára	—	—	2 »

— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Hétfő, október 28.

Az országgyűlés megnyitásához.

Budapest, 1901. október 27.

Fővárosi levelezőnk írja:

A folyó hó 24-ére összehívott országgyűlés szombaton, 26-án jött össze, mely napon ugy a képviselőház, mint a főrendiház rövid ülést tartott. Hétfőn fogadja a budai királyi várpalotában ő Felsége az országgyűlést és a trónbeszéd elé, melyet ez alkalommal tart. az egész országban feszült érdeklődéssel tekintenek a politikai körök. Az ezután következő üléseket az új Ház megalakulása veszi igénybe és majd csak a felirati vita alatt domborodik ki élesebben az új képviselőház arculata s fognak kifejezésre jutni a pártok intenciói. Két látszólag jelentéktelen vonást már belerajzoltak az új választások a népképviselőbe. Az új képviselőházban ugyanis most kapott először helyet egy „paraszt képviselő” és egy „demokrata”. Az első nem sok vizet fog zavarni, minthogy a parlamentáris eszközökben és szokásokban nem igen járatos és ezért pártvezére, Kossuth Ferenc vezetésére fogja magát teljesen bízni. Annival inkább teheti ezt, mert hiszen nem is akar külön érdekeket képviselni. A „demokrata” ellenben alkalmasint minden alkalmat meg fog ragadni, hogy a „kis emberek” szószólója legyen, kik pajzsukra emelték őt. De a Széll-kabinet hamarosan kiveszi a kenyeret a szájából, minthogy a mostani miniszterek is oly mértékben érdeklődnek a kis existenciák iránt, mintha „deklarált” demokráta lennének. Épp most adta ennek ékes szószóló bizonyítékát a kormány, midőn elhatározta, hogy a pénztári készletekből 40—45 millió koronát beruházásokra fordít, hogy a munkások nagy seregének tétre legyen foglalkozása és kenyere s hogy a múlt évi nagy inség be ne álljon ismét. A kormány által megmozdított milliók elvégzik körforgásukat az ország egész szervezetében s közvetve vagy közvetlen mindenütt kedvező benyomást gyakorolnak.

Ami a régi parlamenti pártokat illeti, feltettük hogy lényegben ugyanazok lesznek, amik a Széll-korszak kezdete óta voltak s így a tanácskozások nyugodtak és tárgyilagosak lesznek. Annál inkább elvárhatjuk ezt, minthogy a helyzet nemcsak nálunk rendkívül komoly s kell, hogy minden komoly politikus egyedül arra fordítsa főfőkérvését, hogy gazdasági tekintetben elviselhető helyzetet teremtsenek. Az érdekek, melyek elfogadható új kereskedelmi szerződések kötéséhez és Ausztriával a gazdasági kiegyezés megújításához fűződnek, elég fontosak, hogy a párttaktika minden tekintetét félre tegyék és csak tárgyilagos mozzanatok jöjjenek figyelembe. A kormánypárttól teljes bizalommal előre elmondhatjuk, hogy ott egyoldalú osztályérdekek nem fognak előretolakodni s hogy e párt minden tagjára nézve egyes egyedül nagy vezérük, Széll Kálmán programja lesz mérvadó és döntő.

A helyzet az új országgyűlés megnyitásakor általában komoly ugyan, de a

nemzet a rendezett parlamenti viszonyokban, a kabinet tagjainak nagy képességeiben, rendíthetetlen hazafiságában, a köznek szolgálatában való alkotási örömeiben annak kezességét láthatja, hogy végre sikertülni fog az ország gazdasági érdekét hajótörés nélkül biztos révbe vinni. L. L.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfűtő (telefon 118. szám) mindennap reggel 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; helyek részére minden kedden és pénteken délután 6 óráig; ugyanazon napokon este 1/2 6-tól 1/2 9-ig urak részére is. A hűtőrendszer egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad.

November 7. A nagybeckerei tanító-főkegyelet gyűlése.
December 16. Tiszújító megyei közgyűlés.

— Személyi hír. Rónay Jenő főispán ma visszaérkezett Nagybeckerekre.

— A reformáció emléke. 1517. október 31-én történt, hogy Luther Márton, a wittenbergi egyetem tanára, nyíltan állást foglalt a kath. egyház ellen. Ettől az időtől számítódik a reformáció újabb korszaka, amelynek emlékét a protestáns egyházak minden esztendőben megünnepelik. A nagybeckereki ág. evang. egyházban, miután a hívek három anyanyelvhez tartoznak, f. hó 27-én, továbbá november 3-án és november 10-én ünneplik meg ezt az emlékező évfordulót.

— Az Aranka-ármentesítő társulat elnöke. N.-Szent-Miklósról írják: Az „Aranka” belvizvéd és levezető társulat e hó 24-én Nagyszentmiklóson tartott gyűlésében gróf Nádkó Kálmán v. b. t. tanácsost elhathozigian díszelnökké választotta. A társulat elnökévé gróf Nádkó Sándort választották meg; alelnök okányi Schwarz Lajos lett.

— Tanügyi kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Varga Emma okl. tanítónőt a torontál almási áll. elemi népiskolához rendes tanítónővé kinevezte.

— A törökbecsei mandátum. Pavlovics Lyubomir megadott mandátumának tárgyalását a kuria első tanácsa szombaton tartott ülésében elővette s minthogy a választási jegyzőkönyv alaki tekintetben kifogástalan volt, a benyújtott petíció tárgyalását f. évi december hó 7-ikére tűzte ki. A tárgyalás nyilvános ülésben történik.

— Halálhír. Mint részvétellel értesülünk, városunk egyik tisztelendő idős polgára, Schrader Frigyes iparos, hosszas szenvedés után, szombaton 71 éves korában elhunyt. Temegetése ma délelőtt ment végbe nagy részvét mellett. Az elhunytban Schrader Károly temesvári katonai lelkész édes atyját gyászolja. Bőke hamvaira!

— Kamarai közgyűlés. A temesvári kereskedelmi és iparkamara f. hó 30-án, szerdán délután 3 órakor tartja rendes közgyűlését.

— Újságíró ösztöndíj. A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége legutóbb tartott közgyűlésének egyik fontos és kiemelkedő határozata az újságíró ösztöndíj alapítása volt. A vasárnapi közgyűlés foganatosította ezt a határozatot s a következőkben írta ki a pályázatot:

1. Aki az ösztöndíjat elnyeri, köteles lesz hat hétig tartó tanulmányutat tenni.
2. A pályázati kérvényben folyamodó köteles lesz utitervét az igazgatósággal megismertetni.
3. A pályázat határideje ez év december 1-én jár le.
4. A kinek az igazgatóság a pályadíjat oda itéli, az 1902. év januártól május 1-éig köteles a tanulmányutát befejezni.
5. Tartozik a tanulmányutáról az igazgatóságnak írásos jelentést tenni.

— Halottak napja. Közeledik a kegyelet legmeghatóbb ünnepe, — az általános gyász szomorú napja. Es felújulnak a régi emlékek asokról, kik most már lent porladoznak az anyaföld ölében. Vissza a krizanteumos koszorukat, az apró mécseket, feldisítik virágokkal a sírokat s megkondulnak a harangok, a halottak lelki-üdvéért. A közönség, a diákság s a különféle egyletek már készülődnek, hogy halottaik iránt lerójják a kegyelet adóját. Este a r. kath. templomban litániát tartanak, mely után processzióval a temetőbe vonulnak ki. November 2-án a r. kath. templomban gyászmise lesz.

— Kiszabadult örült. Melkuhn Ferenc nagyikindai lakos régóta rossz viszonyban élt a feleségével, akit szűn 1897-ben leiszart az utcán. Az asszony a sérülésbe belehalt, a bíróság pedig Melkuhn ellen megindította a vizsgálatot, de miután elmezavarodottnak találtatott, ellene a vizsgálatot megszüntették és mint örültet a lipótmezei tébolydába szállították, honnan Gyöngyösre, onnan pedig a nagykálói elmeegógyintézetbe helyezték. A napokban Melkuhn egyszerre Nagyikindán termett és napokon keresztül csavarogott. — A rendőrség kérdést intézett Melkuhn dolgában a lipótmezei elmeegógyintézet igazgatójánál, honnan az a válasz érkezett, hogy ők annak idején Gyöngyösre küldték, a gyöngyösiek pedig azt írták, hogy Melkuhn Kállóban van, a kállóiak meg azt írták, hogy Melkuhn megszállt. A kikindai rendőrség erősen keresi Melkuhnt, aki a sok irka-firka alatt kereset oldott.

— Iskolamulasztási váltásdíjak. Egy szerb atyafi volt megidézve ma délelőttre Wégling Szilárd járlatbíró elé, aki egyttal az iskolamulasztásokról kifolyó bírságolási ügyeket is kezeli. Az atyafit azért hívták meg, mert fiát már másfél éve egyáltalában nem járatta az iskolába. A megidézett atyfi lakonikus nyugalommal kivett zsebéből egy hivatalos nyugtát, mely igazolja, hogy még a nyár folyamán két korona bírságot fizetett le a városi pénztárnál azért, mert fiát nem küldte az iskolába.

— Nos, kérde a járlatbíró, hát ez mi-öl jó?

— Csak azért hoztam el, felel az atyafi, hogy ne háborgassanak többet engem azért a gyerekért, már én egyszer megfizettem érte a váltásdíjat. Ime, arról szól ez az írás.

A védekezés azonban nem sokat használt, mert újabban négy korona bírságot huztak a nyakába.

— A tolvaj. Tetten érték; még csak meg se kísérelhette, hogy tagadjon. Világos volt, hogy ő a tolvaj, aki már két hónap óta dézsmálja az idegen jószágot és akit már három hét óta ébren, de sikertelenül lestek. Végre azonban megcsípték. Alacsony, szikár, ráncos képű, kopott feketeruhás asszony volt a tolvaj, aki a halottakat lopta, megdézsmálván a sírok virágos kegyeletét. Marékkaletépte ki a virágot a koszorúkból; s így pusztította, rongálta, lopta a mások kegyeletét. Óvatos volt, előbb mindig körülkémlelte a temetőnek azt a részét, ahol virágot akart lopni; azután hó fekete kendője alatt a zsákmánnyal — nagy kerülő utat téve — elosont. Végre tetten érték. Mikor az őt megcsípték, eldobta a prédát és futni akart, sirt és kiabált, de az őt erősen fogta a karját és vitte egyenesen a kapitánysághoz. Ott már reszketett és némán omlott a könnye. Szigorúan szolt rá a tolvajra:

— Nem szegényei, van lelke hozzá, hogy a szegény halottak sírját meglopja. Ellopja hantjaikról azt a kis virágot; megdézsmálja a más ember gyászát... Hát kinek, hová hordja a virágot, amit ellopott?

A tolvaj asszony eltakarta arcát a két kezével, úgy zokogta:

— A temető másik részén nekem is... nekem is fekszik egy gyermekem... az egyetlen... annak a sírjára hordtam.

A jó szívű kapitány pénzt vett elő, átadta az előtte siránkozó asszonynak, hogy vegyen rajta koszorút; de azért, hogy a törvénynek is elég legyen téve, megbüntette.

— A szállás felelőssége. Bölcsey Gyula fővárosi kereskedő üzleti ügyben Pancsovára utazott a múlt évben és az ottani

Kölcsön-könyvtár

10.000 kötet.

Egyes könyveket, valamint egész könyvtárakat is vásárolok a legmagasabb árak mellett.

A modern irodalom összes művei magyar és német nyelvben.

Előfizetési ár: 1 hónapra 1 kor.

— A bérlet naponkint kezdhető.

Vidéki előfizetők kedvezményekben részesülnek.

SCHENK H.,

könyveskereskedő Nagybeckereken.

1056—81

Hungária szállóban vett lakást, a hol másnap reggel szobájában halva találták. Az ottani orvosok szívszélhűdést konstataáltak. A család ebben nem nyugodott meg és megbísta dr. Fried Vilmos ügyvédet, hogy törvényességi boncolást szorgalmazzon. A budapesti orvosszakértők felboncolták a holttestet és a vér vegyelemzése után széngázmérgezést konstataáltak. Ez alapon az ügyvéd a pancsovai Hungáriai szálló tulajdonosát gondatlanság által okozott emberölés miatt feljelentette, de az ügyesség nem vállalta el a vád képviselőt, mire a család mint pótmagánvádló maga vette át a vádat. A pancsovai törvényesség, mivel az ottani orvosszakértők is magukévá tették a budapesti orvosszakértők véleményét, elrendelte az ügyben a vizsgálatot.

Estely a Lloydban.

— október 28.

Történnék csodák a — Lloydban is! Mert kérem az az estély, mely szombat este ott lejátszott s amely a béli krónikákban szinte páratlanul áll, fényes sikerével — csaknem csodával határos, pláne ha tekintetbe vesszük, hogy az egész műsort csak az estély előtt négy nappal állították össze. Az egész dolog úgy történt, hogy Mayer Aurél, ez az örök ifju, agilis fiatal ember így szólt barátaihoz: fiúk! legyen mulatság, amely hetedhétországra szóljon, amelyről még évek múlva is bámulattal beszéljen a bálozó közönség! Es úgy lön, amint kimondott. Lett olyan mulatság, hogy még évek múlva sem feledkeznek meg arról a csapongó jókedvről, amely végig viharzott a Lloyd büszke falai között. A választékos műsor, melynek összehozatala Mayer Aurél érdeme, a legislésebben volt összeállítva, úgy hogy még a legkényesebb ízlést is kielégítette.

A műsor első számát Szomaházy egyfelvonalos vigjátéka a „Hófuvas” képezte. Kis Arnold és művésztársai nem szorultak dícséretre, saját magukat dicséri az az egybevágó, ügyes előadás, melyet produkáltak. Csupán az egyszerű tényt regisztráljuk, amikor kijelentjük, hogy Kis Arnoldnál külön Ententhal, Kupuszárovits Jenőnél jobb Illés Ferencet, Klein Boriskánál ennivalóbb Terka kisasszonyt, Jankovits Milánál fessebb Szalay Andort még a festett deszkák világában sem találhatunk. Brunet Jóssefnak pedig nagy kár, hogy nem megy színésznek. A darab ügyes rendezése Kis Arnold kiváló érdeme.

A műsor második számát Zsiross Elemér vig monológja „Othello Tót Aradácon” töltötte ki. Az ügyesen előadott monológért zajosan megtapsolták — Othello urat. A műsor egyik legérdekesebb száma László Jenő magyar népdal-egyvelege volt, melyet a nagybecakereki „kis Kubelik” cigányzene kísérettel adott elő. Igazán művésziessen kezeli a vonót s szivből fakadó magyar nótája bármily koncert-művészek becsületére válnék. Játékát tobozisszerű éljénességgel fogadták s a publikum követelésére meg kellett ismételnie zene-számait. Ekkor aztán saját kompozícióját játszta el, mely egyike a legjobb műveknek. Ugyanazon melódiára van csinálva valsz, mazur, polka, lassu és sebes csárdás, sőt még a végén átcsap halotti indulóba. Ez utóbbit azonban szerző csak a reggeli órákban játszotta el. A Milán bandája remekül kísérte s a műértő cigányok ezer örömet látnak bandájuk élén László Jenőt. (Legalább én így hallottam.) Ezután Klein Boriska kisasszony szavalta el Vörösmarthy „Petiké”-jét. Olyan ennivaló, aranyos volt a kisasszony, hogy no! A műsor utolsó számát „Der Behéme” c. német bohózat képezte s a szereplők ügyes játékaikkal mindvégig képezte s a hangulatban tartották a publikumot. Az oroszán-részt a sikerből itt is Kis Arnold vette ki, aki mellett nagyon sokat tapsoltak Emanuel Zsiga, Kupuszárovits Jenő, P Popovics Szilárd és Neumann Mór uraknak. A darabot Kupuszárovits Jenő rendezte. Program után tánc következett, mely a legvigább hangulatban a késő reggeli órákig tartott. A megjelent hölgyek névsorát az alábbiakban közöljük:

A s z o r n o y o k: Beller Istvánné, dr. Billits Béláné, dr. Brájer Lajosné, Daun Gyuláné, Eckfeld Mórné, Eckstein Jánosné, Eckstein Samuelné, Edenburg Lajosné, Erdősi Adolfné, Frei Rezsóné, dr. Grün Mórné, Haidegger Ödönné, Hajduska Jenőné, Hollender Edéné, dr. Hollender Lászlóné, dr. Iványi Mórné, Julius Lipótné, Kamilla Antáné, dr. Kardos Samuné, Klein Mórné, Kokits Sándorné, Krcselics Markóné, Löw Kálmáné, Mayer Henrikné, Mocsányi Arthurné, Popovics Péci Sándorné, Sajóvis Sománé, dr. Schlesinger Mórné, Schwartz Lajosné, özv. Schwartz Mihályné, Stagschmidt Jánosné, Stern Miksáné, Strasser Jakabné, Strasser Miksáné, Temmer Dávidné.

L e á n y o k: Beller Antonia és Ilonka, Daun Hedvig, Haidegger Jolán, Hajduska Etelka, Julius Berta, Klein Boriska, Krcselics Terka,

Löwi Margit, Popovics Mária, Sajóvis Malvin és Irma, Strasser Poldi, Temmer Malvin.

Végeztül még annyit mondtunk, hogy Mayer Aurél nagyon jól tenné, ha még hébe-korba rendezne egy pár ilyen mulatságot. Fáradozását mindig siker koronázza s a legrosszabb esetben is számíthat azok mosolygó arcu, cseressnye ajku leánya és szinte hálójára, akikhez alulírott is csatlakozik. n. — d. —

TAVIRATOK.

Képviselők a királynál.

Budapest, okt. 28. (A „Toronto” eredeti távirata.) Hosszu kocsisorban robbogtak föl ma délelőtt az országgyűlés tagjai, főrendek és képviselők, a trónbeszéd meghallgatására. A megjelentek az előírt rendben elhelyezkedtek az új trónteremben, ahová a király pont 11 órakor lépett be. Ő felsége a trónra ülve, a következő trónbeszédet olvasta föl:

Tisztelt urak, főrendek és képviselők!
Kedvelt hiveink!

Bizalommal, reménnyel üdvözlök önöket az országgyűlés kezdetén. Nagyonfontosságú kérdések megoldására vannak önök hivatva. Közletünk majdnem minden ágában mélyen beható törvényhozási intézkedések lesznek szükségesek, hogy Magyarországnak a szellemi, anyagi fejlődés, felvirágozás azon fokát érje el, melyre emelni atyai szívünk egész melegével óhajtunk.

Az elintézésre váró feladatok között előtérbe lép a gazdasági helyzet nagy jelentőségű kérdése. A lefolyt országgyűlés az Ausztriával fennálló kereskedelmi ügyeket ideiglenes alapon szabályozta. Ezek állandóbb rendezést igényelnek a gazdasági érdekeknek igazságos és méltányos kölcsönös kiegyenlítése alapján.

A nemzetközi kereskedelmi szerződések előkészítése céljából mindenekelőtt az általános vámtarifának újból való megállapítása szükséges, mely a termelés minden ágát, a földművelési, ipari érdeket egyaránt és összhangban van hivatva védeni.

Gondoskodásuk tárgyát fogja képezni a Horvát Szlavonországgal létesítendő pénzügyi egyezmény.

A védrendszer keretében az ujoncjutalék megállapítása, mivel az erről szóló törvény hatályát veszti. Hazafiságuk és bölcsességük meg fogja találni az utat, mely az ország anyagi erejének arányában kellő hatálytal biztossá ezeket a nagy állami érdekeket.

A múlt országgyűlésen a közigazgatás javítása érdekében alkotott törvények kijelölték a további alkotások irányát és módszerét. A vármegyék pénztári és számvévi teendőinek ellátásáról szóló törvényjavaslat előfeltétele annak, hogy a közszolgáltatások az adóévek érdekében egységessé, egyszerűbbé tétessenek.

A bevándorlás és kivándorlás ügyének szabályozása el nem odázható többé, ezzel kapcsolatosan az ország határszélein az állami rendőrség megalkotása válik szükségessé.

Az új országgyűlés kimagasló feladata lesz a közigazgatás egész területén egységes alapelveken nyugvó összhangzatos és fokozatosan létesítendő reformnak megalkotása. Ez mélyen fogja érinteni az egész törvényhatósági és községi szervezetet és a gyámsági és fegyelmi ügyet. A reformnak azon alapeszméből kell kiindulni, hogy egyfelől a törvényekben lefektetett állami akarat hatályosan érvényesülhessen, másfelől ezen kereten belül életerős törvényhatósági és községi önkormányzat szerveztessék, mely egyuttal a közigazgatásnak éber ellenőrzését is teljesítse. Ehhez a végrehajtó szervek egyéni felelősségének

kidomborításával megalkotandó szolgálati szabályzat fog csatlakozni.

Az egyenes adók rendszerének átalakítását méltán várja az ország. Ezen reform célja az adóügyi-gy ne k e g y s é g e s é s i g a z s á g o s a l a p o k r a h e l y e z é s e. Kiterjesztendő lesz a reform az adó-ügy anyagi részén túl az adókezelésre, sőt a pénzügyi közigazgatás mai szervezetének megfelelő módosítására is.

Ipari termelésünk egyik kimagasló ágának, a bányászatnak viszonyait bányatörvényjavaslat lesz hivatva modern alapokra fektetni.

A valutarendezési művelet végbefejezése céljából szükséges előterjesztések kellő időben meg fognak tétetni.

A magyarországi katolikus egyház önkormányzata szervezésének kérdése oly megoldást nyer, mely alkalmas lesz a nagyfontosságú intézményt közmegegyezésrel létesíteni. A lelkesi jövedelem kiegészítésének kérdése mindkét szertartású katolikus lelkészek kongruájának rendezésével, a főpapság közreműködése mellett, végleges megoldást fog nyerni.

A közoktatás és közművelődés egész vonalán belterjes munkálkodást biztosító intézkedések egész sorozata van célba véve, különösen a jogi oktatás és népoktatás területén.

A mezőgazdaság, ipar és kereskedelem kedvezőtlen helyzete uralkodói gondjaink egyik legfőbbikét képezi. A gazdasági helyzet megjavításának munkájához az igazgatás minden ágának egyaránt hozzá kell járulni.

A nemzeti termelést és nemzeti munkát minden irányban összhangban támogatni, a magántevékenységet az állam pénzügyi erejéhez mért gyümölcsöző beruházásokkal elősegíteni, természetes vizutakat fejleszteni és mesterséges vizutakat megteremteni, földművelési, ipari terményeink számára a belpiacot fejleszteni, a külpiacokat megtartani, újakat szerezni, a szövetkezeti ügyet gondozni a közel jövő gazdasági feladatát fogja képezni.

A mi a földművelést illeti, a célbavett törvényhozási intézkedések közül kiemeljük a mezőgazdasági szakképviselőket, a telepítés és az okszerű feldarabolás ügyének gyökeres rendezését.

Az ipar és kereskedelem terén a forgalom emelése, olcsóbbá tétele, a vasuti és hajózási közlekedés fejlesztése céljából fontos intézkedések vannak kilátásba véve.

A budapesti kereskedelmi kikötő megteremtésének előmunkálatai folynak. A helyi vasutakra vonatkozó törvényjavaslat az ügynek szilárdabb alapot és egészségesebb fejlődést van hivatva biztosítani.

Az ipartörvény tervbe vett módosítása, a kisiparosoknál a területi erő, a szak-készültség és a versenyképesség emelését célozza.

A szociális reformok folytatásaképpen a munkás baleset biztosítás megoldása van célba véve. Intézkedéseket igényel a házalási és vásári ügy rendezése, a tisztességtelen verseny kérdése és a mértékűgy államosítása.

Mindezekben a törekvés: a nemzet gazdasági és társadalmi erőinek oltalma és egységes fejlesztése.

Az igazságügy terén a szóbeliség és közvetlenség elvein alapuló teljes perrendtartás megalkotása már legközelebb igénybe fogja venni az önök munkásságát. Ehhez csatlakoznak a büntető törvények módosításáról, a telekkönyvek rendezésének gyorsításáról és a telekkönyvi jog újabb szabályozásáról való intézkedések. Addig is, míg az általános polgári törvénykönyv megalkotása és a kereskedelmi törvény módosítása, tervszerűen előrehaladt előmunkálatok alapján megvalósítható lesz, megelőzőleg szükségessé válik a gazdasági élet

némely viszonyainak szabályozása. Remélhető, hogy a modern jogtudomány magaslátán álló új katonai büntető-perrendtartás, amely a dolog természetéből folyó nehézségek miatt eddig nem jöhetett létre, a jelen országgyűlés alatt előterjeszhető lesz.

Gondoskodásuk tárgyát fogja még képezni az állami tisztviselők helyzetének javítása, a legkisebb fizetéssel ellátott hivatalnoki osztályon kezdve.

A magyar állam kiépítésének, megerősítésének munkája nem enged szünetelést és nem tűr megszakítást. Hazafiságukba és bölcseségükbe vetjük bizalmunkat, hogy lankadatlan kitartással gyümölcsöző munkát fognak végezni.

Bizalmunkat helyezzük e mellett a nemzet józan felfogásába, amely felismeri, hogy a törvény csak óltalmat nyújt és biztosítékot szerez és tudja, hogy még a legüdvösebb kormányzati és törvényhozási intézkedések is magukban csak előmozdítják, de meg nem teremthetik a népek szellemi és gazdasági megerősödését és jólétét. A nemzetnek magának kell ezeket a javakat kitartó egyéni munkával, hazafias és egészséges közszellemmel megszerezni.

Ha a társadalmat e tudat hatja át és e törekvés vezet: akkor az ország képes, elég erős lesz, hogy hivatását betölthesse, amelyet történelmi hagyományai és nemzeti nagy céljai előírnak.

Szövetségeseinkkel való benső egyetértés és az összes hatalmakkal való állandó barátságos jó viszony remélünk engedi, hogy a béke áldásait a Gondviselés nem fogja tőlünk megvonni.

Uraim! főrendek és képviselők! A munka terhe alatt adjon erőt a tudat, hogy nemzedékek boldogsága van az önök kezébe letéve és a nemzet ügyének szentelt céltudatos, önfeláldozó munkát a jövő nemzedékek hála jutalmazza meg.

Isten áldását kérjük az önök működésére; kitartást, sikert kívánunk munkáikhoz abban az új házban is, a melyet az évezredes Magyarország ősi alkotmányának dicsőségére, maradandó jelképére emelt magának. Ezzel biztosítva önöket királyi kegyelmünkről, az országgyűlést megnyitottnak nyilvánítjuk.

Jubiláló főpapok.

Budapest, okt. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Vaszary Kolos biboros hercegprímás és Császk György kaloosai érsek tegnap ünneptelék tiz éves jubileumokat. A primást Széll Kálmán miniszterelnök hosszu megleghangu levélben üdvözölte, a kormány tagjai és más notabilitások pedig tömegesen keresték föl. Császka érseket is az ország minden részéből üdvözölték.

A budapesti ujságírók egyesülete nevében tegnap Cziklay Lajos egy küldöttség élén üdvözölte Vaszary Kolos hercegprímást és Császka Györgyöt érseki jubileuma alkalmából. A főpapok a küldöttséget szivesen fogadták.

Jegyzők gyűlése.

Budapest, okt. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) A községi és körjegyzők országos egyesülete tegnap tartotta közgyűlését. Nagyobb vitát az erdélyrészi körjegyzők mozgalma kellette, akik mint anyakönyvvezetők, helyzetük javítását akarják. Bakó Lajos marosszentmihályi jegyző ismertette a mozgalom okát. Kunze Imre elnök helyteleníti a mozgalmat, mert nem a központból indult ki. Fülöp Gábor (Tasnád) indítványozza, hogy a jelentést küldjék meg az egész hazai sajtónak ismertetés végett. Záhonyi indítványozza, hogy csatlakozzanak az erdélyiek mozgalmahoz. Kerekes Sámuel (Siménfalva) indítványozza, hogy mivel a közgyűlés a szónok előadásából ugyis tudomást vett a dologról, tekintsenek el a formáságtól és csatlakozzanak a

mozgalomhoz. Egyben indítványozza, hogy Deésy Zoltán alispánnak a mozgalom kezdeményezéseért köszönetet szavazzon a közgyűlés. Uszkay Bálint Záhonyi csatlakozási indítványára megjegyzi, hogy az alapszabályellenes és meg nem engedhető. Nem kicsinyli az erdélyrészi mozgalmat, de csudálkozik, hogy ezt a közpout tanácsa nélkül indították meg. Különben is a miniszter elé terjesztendő memorandumban több intézkedés van fölemlítve, mint amennyit az erdélyiek kívánnak. Ezután áttértek a napirendre.

Külügyminiszterünk Párisban.

Budapest, okt. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Goluchowsky gróf külügyminiszter tegnap délelőtt Párisba utazott, hogy jelen legyen apósának, Murat hercegnek temetésén.

A soproni bankbukáshoz.

Budapest, okt. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Sopronból sürgönyzik: A törvényszék vádtanácsa tegnap 2 órai tárgyalás után Russ János és Friedrich Agostnak, az építobank elnökeinek szabadlábra helyezése mellett döntött, azonban rendőri felügyelet mellett marad mindkettő. Braunschir Gyulát az építobank, levelezőjét, aki a bank szolgálatában 20 év óta volt, azon gyanu alatt, hogy a bank tizelmeiről tudomása volt, letartóztaták. A Lenck-cég likvidálni fog és hitelezőitől december 15 dikéig moratoriumot kér. Ugy vélik, hogy a hitelezők megadják.

Gyilkosság egy olvasókörben.

Budapest, október 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szegárdi ref. olvasókörben vasárnap éjjel emberölés történt. A legények tánc közben összeesettek a leányok miatt, ebből verekedés támadt, többen súlyosan megsebesültek, Sárközi Ferenc pedig Katona Ferencet megölte. Viszsgálat folyamatban van, több letartóztatás történt.

Miniszter a munkások közt.

Budapest, okt. 28. (A „Torontál” ered. távirata.) Párisból sürgönyzik: A kölcsönös segítő-egyesületek szövetségének lakomáján Waldeck miniszterelnök beszédet mondott, amelyben azt hangoztatta, hogy az állam nagy érdeklődést tanusít a kölcsönösség elve iránt, amelynek most a munkások aggkor biztosításának kérdésében kell megmutatnia erejét.

Elhunyt osztrák író.

Budapest, okt. 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Karlweisz író tegnap 51 éves korában elhunyt.

Weyler nyilatkozata.

Budapest, október 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Madridból táviratozzák: A kamarában Weyler hadügyminiszter Kobleds kérdésére kijelentette, hogy sohasem gondolt diktató. ságra. Hogy mit tenna, ha nehéz időkben hozzá fordulnának segítségért, azt most nem tudja. De a katonai köteleességeket mindig fölébe helyezné a politikai köteleességeknek, ha a közt kösött választania kellene.

Sztrájk.

Budapest, október 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) St. Etienne-ből sürgönyzik: A kohómunkások a bányamunkásokkal együtt elhatározták a sztrájkot.

Elhunyt lengyel ujságíró.

Budapest, október 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lembergéből jelentik: A lengyel ujságíró egyesület elnöke Zajackowszky az éjjel 57 éves korában meghalt.

A délafrikai háboru.

Budapest, október 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fokvárosból jelentik: Az angol csapatok a mult héten 250 burt elfogtak és Clerksdorpba szállították el.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1901. október 28.

A készárutület hivatalos árjegyzései:

Buzza	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki	uj 76	7.95	8.10	80	8.30	8.45
Pestvidéki	uj 76	7.90	8.05	80	8.25	8.35
Bánsági	uj 76	7.85	8.—	80	0.—	0.—
Bácskai	uj 76	8.05	8.20	80	0.—	0.—
kilós						
Reze	uj	elsőrendű	70—72	6.90	7.—	
"	"	másodrendű	—	6.70	6.90	
Árpa	"	takarmány	60—62	5.90	6.10	
"	"	égetni való	62—64	5.75	5.90	
"	"	sőrfőzésre való	64—66	0.—	0.—	
Zab	"	—	39—41	6.90	7.—	
Tengeri	δ	bánsági	—	0.—	0.—	
"	"	másnemű	—	5.90	5.25	

Határidő-üzlet.

Budapest, okt. 28. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Készáruban lanya irányzat mellett közepes volt a forgalom. Az árak szilárdak maradtak. Határidő-üzletben déli zárlatkor a következők voltak a hivatalos árjegyzések:

Buzza októberre	8.10—8.12
" 1902. májusra	8.39—8.40
Rozs októberre	7.08—7.09
" áprilisra	7.16—7.17
Zab októberre	6.95—6.96
" 1902. áprilisra	7.30—7.31
Tengeri októberre	5.12—5.13
" 1902. májusra	5.14—5.15

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Beoskerekre, illetve Nagy-Beoskerekről.

Érvényes 1901. október hó 1-től.

Erkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 28 p.
 Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
 Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 28 p.
 Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 28 p.
 Alibunárról: este 7 óra 28 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Pancsovára: reggel 8 óra 30p.; délután 6 óra 30 p.
 Temesvárra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Verseczre: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Alibunárra: reggel 8 óra 25 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 55 p.; délután 6 óra 10 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 40 p
 Karlova—Nagy-Kikindára: reggel 6 óra 58 p.

HIRDETÉSEK.

181126/1901. szám. Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1902. évben szükséges mintegy 528000 drb horganyzott talpfa jelöltség és 3000 mmásza sósav szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenkint egy koronás bályeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1901. évi november hó 6-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda küldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlt anyag értékének 5%-a legkésőbb 1901. évi november hó 5-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállításra mérvadók és kötelezők a 122291/96 sz. általános szállítási és az illető anyagokra vonatkozó különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb pályázati feltételek, melyek a részletes módoszatokat tartalmazzák, az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők.

Ezen részletes módoszatok leírása az ajánlatot tenni szándékozókknak a fentnevezett magy. kir. államvasuti hivatal által ingyen adatik ki, vagy kívánságára postán megküldetik.

Budapest, 1901. október hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

160.000

darab

európai és amerikai direkt termő sima
szőlővessző eladó.

**I. Csemegefajok, melyek egy-
uttal kiváló bort is adnak:**

Paszatutti (félszagos)	ezre	10	frt.
Chasselas Misoat (szagos)	"	10	"
" bl- o croquant (ropogós)	"	8	"
" rouge	"	8	"
Tokaj angevine	"	8	"
Vegyes fajok	"	5	"

II. Borfajok:

Fézes fehér	ezre	6	frt.
Oporto	"	6	"
Kadarka	"	6	"
Olasz Risling	"	6	"

**III. Amerikai direkt termő
vörös bort adó faj:**

Othello	ezre	5	frt.
---------	------	---	------

Azonkívül 5000 darab amerikai ojtvány-vessző is
eladó faj szerinti árban.

A fajtiszaságot jótállást vállalok, mert szőlő-
telepem fajonkénti táblákra van beosztva.

Vidékiek megrendelésénél az árak 1/4-ed része
előre beküldendő.

A csomagolás jutányosan számítatik.

Reitter Oszkar,

Nádor-utca 822.

1025-53

6808. tkvi szám 1901.

1054-1.1

Árverési hirdetés.

A törökbecsei kir. járásbíró, mint
tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az állam-
kincstár végrehajtónak Beslin Vlada
karlovai lakos végrehajtást szenvedő elleni
410 kor. 96 fillér s jár. iránti végrehaj-
tási ügyében a területén levő Karlova
község határában fekvő következő ingat-
lanok, u. m.: a karlovai 1544. sz. tjkvben
felvett 1563/9., 2877/c—e/117., 3288/79.
és 3294—3295/26. hrsz. überlandiális in-
gatlankok 1947 korona kikiáltási árban
1901. évi november hó 13-ik napján dél-
előlt 9 órakor Karlova községében árve-
rés alá fog bocsátani és a kikiáltási áron
alul is el fog adni azzal, hogy az árverés
napjától fogva az überlandiális (maradvány)
földök után lejárandó váltásartozás a
vevőt fogja terhelni.

Venni szándékozók tartoznak a ki-
kiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az
1881. LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett
árfolyammal számított és az 1881. évi
november hó 1-én kelt 3333. sz. igazság-
ügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt és
óvadékképesnek nyilvánított értékpapir-
ban kiküldött kezéhez letenni, vagy neki
a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánat-
pénzről kiállított elismervényt átszol-
gáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő
részletben és pedig az első az árverés jog-
erőre emelkedése után 15 nap, a másodikat
30 nap, az utolsót 45 nap alatt, mindig az
árverés napjától számított 5% kamattal
együtt a törökbecsei kir. adóhivatal, mint
letéti pénztárnál szabályszerű letéti
kérvény kapcsán lefizetni és a vételár után
járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog
beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a
hivatalos órák alatt a kir. járásbíró
telekkönyvi irattárában és Karlova község
előljáróságánál megtekinthetők.

Törökbecsén, a kir. járásbíró, mint
tkvi hatóságnál, 1901. évi szeptember
hó 6-án.

Petrik,
kir. aljárásbíró.

Két szoba, konyha és a szükséges
mellékhelyiségekből álló

lakás

azonnal kiadó (1055-x.1)

Zápolya-utca 1. szám alatt.

Lehetőleg okleveles, a román nyelvet
bíró, a jegyzői teendőkből gyakor-
lott egyén Román-Petre köz-
ségben mint írnok 340 korona
fizetés és érdem szerinti némi mellékjöv-
delemmel november 1-től állandó alkalma-
zást nyerhet. Pályázók Kajtar Jenő
főszolgabíró urhoz címzett és okmányolt
pályázati kérvényeket Román-Petre
község előljáróságának küldjék be.

1049-2.1 Román-Petre község előljárósága.

10230. tkvi szám 1901.

1053 1.1

Árverési hirdetés és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék,
mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi,
hogy a m. kir. államkincstár végrehaj-
tónak Pivarszki Stéva és Pivarszki Száva
végrehajtást szenvedő elleni 472 korona
4 fillér tőkekövetelés és járuléka iránti
végrehajtási ügyében az árverést el-
rendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir.
törvényszék területén levő nagybecskereki
1149. számú tjkvben A. I. 1. sor. (2023
—2025.) hrsz. 1200. öi. számú ház 560
□-öl beltelekkel 1534 korona, 3924. hrsz.
600 □-öl szétúthely és 8399. hrsz. 300
□-öl pótszántó 176 kor. kikiáltási árban
1901. évi november hó 16-ik (tizenhatodik) nap-
jának d. e. 10 órájára kitzetetik, ezen kir. tör-
vényszék tkvi helyiségében megtartandó
nyilvános árverésen a következő feltéte-
lek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron
felül ígéretet senki sem tette, az árverésre
kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási
áron alul is el lesz adandó.

Árverezni kívánók tartoznak az ingat-
lan kikiáltási árának 10%-át vagyis 153 kor.
40 fill. meg 17 kor. 60 fillért készpénzben,
vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett
árfolyammal számított és az 1881. évi
november hó 1-én kelt 3333. sz. a. kelt igaz-
ságügyminiszteri rendelet 3. §-ában ki-
jelölt óvadékképes értékpapirban a kikül-
dött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX.
t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek
a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről
kiállított szabályszerű elismervényt átszol-
gáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a
hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék
telekkönyvi irattárában s a helybeli
városi tanácsnál megtekinthetők.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék,
mint telekkönyvi hatóságnál, 1901. évi
augusztus hó 31-én.

Kiss,
kir. törvényszéki bíró.

Ház eladás.

Nagybecskerek városának egyik leg-
élénkebb forgalmu gőcpontján, egy már
30 év óta fennálló, bőven jövedelmező
vegyeskereskedéssel bíró sarokház, át-
költözés miatt, mérsékelt feltételek mel-
lett szabad kézből örök áron eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt szives-
ségből e lap kiadóhivatala.

1044-3.3

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

(1027-108)

Torontálmegye törökkanizsai járás
főszolgabírájától.

9829/V. sz. 1901.

1048-3.2

Pályázati hirdetés.

Torontálmegye törökkanizsai járá-
sába kebelezett Gyála község székhely-
lyel szervezett körorvosi állás, mely kör-
orvosi kerülethez Gyála, Szerb Keresztúr
és O Szent-Iván községek, valamint Térvár
puszta tartoznak, megüresedvén, annak be-
töltése céljából ez-nel pályázatot hirde-
tek, felszólítom mindazokat, akik ezen
állást elnyerni óhajtják, miszerint törvényes
minősítésüket igazoló s eddigi alkalmaz-
tatásukra vonatkozó bizonyítványukat
hozzám folyó évi november hó 20-áig be-
nyújtják.

A szóban forgó körorvosi állással
egy 4 szobából s megfelelő mellékhelyi-
ségekkel álló természetbeni lakás s 1245
korona, havi előleges részletekben fizetendő
készpénz javadalmazás van egybekötve,
mi mellett a nappali látogatási díj 60 fillér,
az éjjeli pedig 1 koronában van meg-
állapítva.

A megválasztandó körorvos a teljesen
vagyontalanokat ingyen gyógykezeltetni és
a körhöz tartozó községeket az azok által
előállítandó előfogatok igénybevételével
hetenként kétszer meglátogatni köteles,
tartozik végül a vármegyei orvosi nyugdíj-
intézetbe belépni.

Török-Kanizsán, 1901. október hó
24-én.

Tallian Emil,
főszolgabíró.

10512. tkvi szám 1901.

1052-1.1

Árverési hirdetés és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék,
mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy
a magyar kir. államkincstár végrehaj-
tónak özvegy Androvits született Takács
Mária és társai végrehajtást szenvedők
elleni 485 korona 44 fillér tőkekövetelés
és járuléka iránti végrehajtási ügyében
az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir.
törvényszék területében levő, a nagybecs-
kereki 5107. számú tjkvben A + 1. sorsz.
7663. 7664/151. hrsz. alatt felvett 600 □-öl
ház hely 378. kor., 2. sorsz. 8581,
8582/77. hrsz. számú szántó 257 korona,
3. sorsz. 8593—8595/476 hrsz. számú szántó
410 korona, 4. sorsz. 8602—8605/169. hrsz.
szántó 312 korona kikiáltási árban
1901. évi november hó 18-ik (tizen-
nyolcadik) napjának délelőtti 10 órája ezen
kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében
megtartandó nyilvános árverésen a követ-
kező feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron
felül ígéretet senki sem tette, az árverésre
kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási
áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az in-
gatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis
37 korona 80 fillér, 25 korona 70
fillér, 41 koronát, meg 31 korona 20 fillért
készpénzben, vagy az 1881. évi LX.
t. c. 42. §. jelzett árfolyammal szá-
mitott és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333.
szám alatt kelt magy. kir. ig. min. rendelet
3. §. jelzett óvadékképes értékpapirban a ki-
küldött kezéhez letenni, vagy az 1881.
évi 60. t. c. 170-ik §. értelmében a bánat-
pénznek a bíróságnál történt előleges elhelye-
zéséről kiállított elismervényt átszolgálatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a
hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék
telekkönyvi irattárában s a helybeli vá-
rosi tanácsnál megtekinthetők.

Kelt a nagybecskereki kir. törvény-
szék mint telekkönyvi hatóságnál, 1901. évi
augusztus hó 27-én.

Kiss,
kir. törvényszéki bíró.